

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Michala Bobka a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **P. C.**, zast. JUDr. Ivou Kuckirovou, advokátkou se sídlem Obřanská 915/101a, Brno, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**, se sídlem Žerotínovo náměstí 449/3, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 4. 2022, č. j. JMK 54748/2022, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 21. 12. 2022, č. j. 29 A 55/2022-42,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce na jaře roku 2019 neuspěl u maturitní zkoušky ze zkušebního předmětu český jazyk a literatura. V dílčí zkoušce společné části maturitní zkoušky konané formou písemné práce získal 11 bodů (z celkových 30 možných). K úspěšnému složení této části maturitní zkoušky mu chyběl 1 bod. Pro zpracování písemné práce si zvolil slohové téma č. 1 *Děsuplná noc* (vypravování s hororovými prvky, jehož úvodem byl výchozí text). Žalobce se k maturitní zkoušce přihlásil jako žák x (specifické poruchy x).

[2] Písemná práce žalobce byla v celkem šesti posuzovaných kritériích hodnocena následovně: 1A (téma, obsah), hodnocen 2 body: „Text se od zadaného tématu v některých pasážích odklání a/nebo jsou některé pasáže povrchní.“; 1B (komunikační situace, slohový útvar), hodnocen 2 body: „Text vykazuje nedostatky vzhledem k zadané komunikační situaci a zadanému útvaru“; 2A (pravopis, tvarosloví a slovoslov), hodnocen 1 bodem: „Pravopisné/tvaroslovné chyby se v textu vyskytují v hojné míře.“; 2B (lexikum), hodnocen 2

body: „Slovní zásoba je spíše chudá. Nedostatky ve volbě slov a slovních spojení se vyskytují často.“; 3A (větná syntax, textová koheze), hodnocen 2 body: „Výstavba větných celků je spíše jednoduchá/přetížená. Syntaktické nedostatky ve větné stavbě se v textu vyskytují občas a mají vliv na čtenářský komfort adresáta.“; 3B (nadvětná syntax, koherence textu), hodnocen 2 body: „Text je spíše nesoudržný, nedostatky v jeho výstavbě mají občas vliv na čtenářský komfort adresáta“. Komentář k hodnocení dále obsahoval poznámku: „2A Symptomy uvedené v doporučení byly zohledněny navýšením hodnocení v kritériu 2A o 1 bod“ a závěr, že „[p]ísemná práce nesplňuje požadavky kladené na maturitní práci“.

[3] Žalobce požádal žalovaného o přezkoumání výsledků zkoušky. V kritériích 1A a 1B navrhoval navýšit bodové ohodnocení na 3 body. Měl za to, že v kritériu 1A práce v zásadě odpovídala zadanému tématu a zároveň toto téma bylo zpracováno v zásadě funkčně. Dále se domníval, že v kritériu 1B byla funkčně užita přímá řeč, a text tak v zásadě odpovídal zadané komunikační situaci a zadanému útvaru. Rovněž požádal o navýšení bodového hodnocení o 1 bod v jednom z kritérií 2B, 3A nebo 3B dle bodové škály pro hodnocení žáků s přiznaným uzpůsobením podmínek pro konání maturitní zkoušky (PUP). Ve vyjádření k podkladům pro přezkum výsledků zkoušky ze dne 13. 6. 2019 žalobce doplnil, že je přesvědčen, že hororová atmosféra byla v jeho práci dostatečně obsažena (např. „*sekání blavy*“) a že také splnil znaky slohového útvaru vypravování i požadovaný počet slov.

[4] Rozhodnutím ze dne 24. 6. 2019, č. j. JMK 92207/2019, sp. zn. S-JMK 72747/2019 OŠ (dále též „rozhodnutí z roku 2019“), žalovaný hodnocení i výsledek písemné práce potvrdil. V odůvodnění vycházel rovněž z oponentního posudku hodnotitele Centra pro zjišťování výsledků vzdělávání – CERMAT (dále též „Centrum“).

[5] Krajský soud v Brně (dále též „krajský soud“) rozsudkem ze dne 14. 12. 2021, č. j. 29 A 145/2019-35, první rozhodnutí žalovaného zrušil. Dle názoru krajského soudu žalovaný dostatečně nevypořádal výše zmíněné námitky žalobce, a to zejména námitky týkající se možného přihlédnutí k symptomům žalobcovy poruchy i v kritériích 2B, 3A nebo 3B. Krajský soud žalovaného zavázal, aby v novém rozhodnutí vysvětlil, zda v daném případě bylo možné v dotčených kritériích přihlédnout k symptomům žalobcovy poruchy, které dle posudku bylo doporučeno tolerovat. Pokud bylo možné k takovým symptomům přihlédnout, žalovaný měl rovněž vysvětlit, jak se taková skutečnost promítne do bodového hodnocení.

[6] Rozhodnutím ze dne 12. 4. 2022, č. j. JMK 54748/2022, sp. zn. S-JMK 72747/2019 OŠ (dále též „napadené rozhodnutí“), žalovaný hodnocení i výsledek písemné práce opět potvrdil. V rámci opakovaného posouzení žádosti žalobce si žalovaný vyžádal další stanovisko Centra (č. j. C25/B/2022/Ř/2), a to specificky k hodnocení kritérií 2B, 3A nebo 3B. Centrum následně žalovanému zaslalo i „Manuál pro centrální hodnotitele PP ČJL – Hodnocení žáků s PUP MZ v IS CERTIS“.

[7] V řízení před Krajským soudem v Brně se žalobce domáhal zrušení napadeného rozhodnutí. Toto rozhodnutí bylo dle jeho názoru znovu nepřezkoumatelné, protože v odůvodnění pouze přebírá obecné formulace z metodiky hodnocení a postrádá jakékoliv vypořádání toho, že žalobce je studentem s přiznaným uzpůsobením maturitní zkoušky z důvodu vývojových poruch učení. Pouhé navýšení časového limitu a přidání jednoho bodu

pokračování

v kritériu 2A není dostatečnou reflexí žalobcových poruch učení. Napadené rozhodnutí rovněž dostatečně nezohlednilo rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 14. 12. 2021, č. j. 29 A 145/2019-35, které žalovanému uložilo, aby se v novém rozhodnutí zabýval námitkou týkající se možného přihlédnutí k projevům žalobcovy poruchy učení i v kritériích 2B, 3A nebo 3B, popřípadě možností navýšení bodového hodnocení v těchto kritériích. Vysvětlení, k jehož podání krajský soud žalovaného zavázal, však v napadeném rozhodnutí buď zcela absentuje, nebo je nedostatečné.

[8] Krajský soud v záhlaví označeným rozsudkem žalobu jako nedůvodnou zamítl. Za prvé, žalobce v napadeném rozhodnutí podrobně popsal způsob hodnocení písemné práce prvním hodnotitelem i postup žalovaného při opakovaném vyřizování žalobcovy žádosti, při kterém žalovaný vycházel zejména z oponentního posudku Centra doplněného o hodnotící stanovisko ze dne 16. 2. 2022. Pokud jde o oponentní posudek Centra, pro účely odůvodnění napadeného rozhodnutí přímým citacím z tohoto dokumentu nic nebrání. Takový postup v projednávané věci nezakládá vadu nepřezkoumatelnosti. Žalovaný v napadeném rozhodnutí přehledně a srozumitelně vysvětlil jaké nedostatky/chyby písemná práce vykazovala a proč byla v jednotlivých kritériích hodnocena uděleným počtem bodů.

[9] Za druhé, žalobcovo tvrzení, že „splnil“ vyprávění a že jeho práce dostatečně obsahuje hororovou atmosféru, je pouhou subjektivní polemikou s hodnocením dvou odborných hodnotitelů (srov. např. věc vedenou NSS pod sp. zn. 6 As 68/2012, v níž žalobkyně alespoň předložila konkurenční vyjádření lektorky cizího jazyka). Krajský soud také odmítl žalobcův opětovný návrh na zpracování znaleckého posudku. Písemná práce byla nezávisle hodnocena prvním hodnotitelem a následně i hodnotitelem Centra. Jejich erudici přitom žalobce nijak nezpochybňoval. Za dané situace by bylo obstarávání dalšího, v projednávaném případě již třetího, hodnocení žalobcovy písemné práce nedůvodné. Krajský soud rovněž odkázal na míru volnosti i zásadu zdrženlivosti soudní moci při přezkoumání výsledku maturitní zkoušky, kterou dovedl rozšířený senát NSS v usnesení ze dne 19. 8. 2014, č. j. 6 As 68/2012-47, č. 3104/2014 Sb.

[10] Za třetí, pokud jde o hodnocení a reflexi žalobcovy poruchy učení v kritériích 2B, 3A nebo 3B, vytýkané nedostatky rozhodnutí z roku 2019 žalobce v napadeném rozhodnutí plně zhojil. Zejména na stranách 11 a 12 napadeného rozhodnutí – na rozdíl od původního rozhodnutí – žalovaný jednoznačně zdůvodnil své závěry o nemožnosti bodového navýšení v kritériích 2A, 2B, 3A a 3B. Rovněž zdůvodnil, proč k bodovému navýšení nemohlo dojít ani při zohlednění dalších specifických kritérií hodnocení.

II. Kasační stížnost žalobce a vyjádření žalovaného

[11] Rozsudek krajského soudu napadá žalobce (dále jen „stěžovatel“) z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), d) a e) soudního řádu správního (dále jen „s.ř.s.“). Navrhuje, aby Nejvyšší správní soud (dále také jen „NSS“) napadený rozsudek zrušil.

[12] Za prvé, napadený rozsudek se dle názoru stěžovatele dostatečně nevypořádal s námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí. Za druhé, stěžovatel namítá, že vyhotovení znaleckého posudku by osvětlilo, zda hodnocení písemné práce dostatečně zohlednilo stěžovatelovy poruchy učení. Za třetí, v kritériích 2B, 3A a 3B byly zohledněny

symptomy stěžovatelovy poruchy učení pouze v rovině morfoloické, nikoliv však v rovině foneticko-fonologické, syntaktické a v rovině dalších specifických chyb. Stěžovatel má za to, že v těchto kritériích měl obdržet „body navíc“, aby tak byly zohledněny všechny jmenované symptomy jeho poruchy učení.

[13] Žalovaný se ve svém vyjádření ztotožňuje s výrokem a odůvodněním napadeného rozsudku. Dále uvádí, že stěžovatel nepřináší žádné argumenty, proč námitka nepřezkoumatelnosti nebyla dostatečně vypořádána. Rovněž nepřináší žádné nové argumenty ve prospěch potřeby vyhotovení znaleckého posudku. Stěžovatel nezpochybňuje odbornou erudici hodnotitelů či zákonnost pravidel hodnocení maturitní zkoušky, jimiž byly dotčeny subjekty při hodnocení písemné práce vázány. Stěžovatel pouze setrvává na obecném konstatování, že jeho písemná práce vykazovala vyšší kvalitu, než jak byla hodnotiteli posouzena. Taktéž uvádí, že další specifické chyby nebyly podle relevantních pravidel kritériem pro navýšení bodového ohodnocení. Tyto chyby byly pouze tolerovány a bodové ohodnocení se v jejich důsledku nesnižovalo, což je rovněž formou zohlednění stěžovatelových poruch učení. Důvody, proč za některé další symptomy stěžovateli nebyly přiřknuty body navíc, žalovaný již vysvětlil na stranách 11 a 12 napadeného rozhodnutí. Pro přehlednost je však zopakoval i ve svém vyjádření. Žalovaný rovněž zdůraznil, že aplikovaná pravidla hodnocení nebyla projevem svévole hodnotitelů, ale závazná, právními předpisy stanovená pravidla hodnocení písemné práce.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[14] Nejvyšší správní soud shledal, že kasační stížnost je přípustná. Byla podána osobou oprávněnou, ve lhůtě dle § 106 odst. 2 s. ř. s., v souladu s § 104 odst. 4 s. ř. s. jsou v ní namítány důvody dle § 103 odst. 1 písm. a), d), e) s. ř. s. Není dán ani jiný z případů nepřipustnosti podle § 104 s. ř. s. a Nejvyšší správní soud neshledal jiné nedostatky podmínek řízení, které by bránily dalšímu postupu ve věci. Napadený rozsudek proto přezkoumal v rozsahu a z důvodů vymezených v kasační stížnosti s přihlédnutím k případným vadám, které je povinen zkoumat z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[15] Kasační stížnost **není důvodná**.

[16] V rámci první kasační námítky stěžovatel tvrdí, že krajský soud dostatečně nevypořádal námitku nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného, kterou stěžovatel vznesl již v řízení před krajským soudem. Tuto stěžovatelovu námitku však NSS neshledal důvodnou.

[17] Krajský soud systematicky a srozumitelně vypořádal všechna tvrzení, na kterých stěžovatel své přesvědčení o nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí zakládal. Zejména v odstavcích 16. a 17. napadeného rozsudku krajský soud s ohledem na jednotlivé žalobní námitky stěžovatele uzavřel, že napadené rozhodnutí jasně vyložilo postup i pravidla, kterými se hodnocení písemné práce řídilo. Nahlédnutím do správního spisu NSS ověřil, že tyto závěry krajského soudu jsou korektní. Kromě str. 3 a 4 napadeného rozhodnutí, na které krajský soud k doložení svých závěrů odkazuje, NSS vyzdvihuje i str. 5 - 8 napadeného rozhodnutí, kde žalovaný jednak zřetelně uvádí, že se řídil závaznými pravidly hodnocení zakotvenými v příslušných právních předpisech (str. 5 napadeného rozhodnutí) a následně tato pravidla (na str. 5 - 8 napadeného rozhodnutí) detailně

pokračování

rekapituluje. Na str. 8 - 13 napadeného rozhodnutí pak žalovaný podrobně a srozumitelně popisuje, jak byla tato pravidla aplikována při hodnocení stěžovatelovy písemné práce.

[18] Napadené rozhodnutí tedy dostalo požadavkům vyplývajícím z rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 14. 12. 2021, č. j. 29 A 145/2019-35, které žalovanému uložilo, aby se v novém rozhodnutí zabýval námitkou týkající se možného přihlédnutí k projevům žalobcovy poruchy učení i v kritériích 2B, 3A nebo 3B, popřípadě možností navýšení bodového hodnocení v těchto kritériích. I v této otázce se NSS ztotožňuje se závěrem napadeného rozsudku, na který nezbyvá než odkázat: „Z hlediska posouzení nastolené otázky se krajskému soudu jeví stěžejním zejména část odůvodnění na straně 11 a 12, kde žalovaný (na rozdíl od původního rozhodnutí ze dne 14. 12. 2021 a tedy v reakci na výtky krajského soudu) detailně provázal doporučení žalobce s pravidly hodnocení PUP a zcela jasně deklaroval a zdůvodnil své závěry o možnosti či nemožnosti bodového navýšení v kritériu 2A, 2B, 3A, 3B.“ (srov. odst. 22. napadeného rozsudku krajského soudu). Ani v tomto ohledu tedy nelze rozhodnutí žalovaného označit za nepřezkoumatelné. NSS se proto v tomto ohledu plně ztotožňuje se závěry krajského soudu.

[19] NSS nepřisvědčil ani druhé kasační námitce stěžovatele, podle které měl krajský soud vyhovět stěžovatelovu návrhu na vyhotovení znaleckého posudku, který by údajně objasnil, zda hodnocení písemné práce dostatečně zohlednilo stěžovatelovy poruchy učení. V situaci, kdy stěžovatelova námitka na vypracování znaleckého posudku je ryze obecná a písemná práce byla hodnocena dvěma hodnotiteli, jejichž odbornost či způsobilost k hodnocení písemné práce stěžovatel nijak nerozporuje, se NSS návrh na vyhotovení znaleckého posudku jeví jako odporující požadavku na zdrženlivost soudní moci (k tomu viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 19. 8. 2014, č. j. 6 As 68/2012-47, č. 3104/2014 Sb. NSS).

[20] Poslední kasační námitkou stěžovatel rozporuje způsob, kterým mu byly přiděleny body v kritériích 2B, 3A a 3B. Tvrdí, že v těchto kritériích byly zohledněny symptomy jeho poruchy učení pouze v rovině morfologické, nikoliv však v rovině foneticko-fonologické, syntaktické a v rovině dalších specifických chyb. Stěžovatel je přesvědčen, že v jmenovaných kritériích měl za tyto symptomy své poruchy učení dostat další body.

[21] NSS, stejně jako krajský soud, předně poukazuje na zcela racionální omezení přezkumné role správních soudů při hodnocení výsledků jednotlivých částí maturitní zkoušky. Na tomto místě je třeba připomenout usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 19. 8. 2014, č. j. 6 As 68/2012-47 (odst. [46] a [47]):

„[46] Rozšířený senát uznává, že jde o specifickou oblast vzdělávání a hodnocení znalostí a dovedností, kde je nutné ponechat určitou míru autonomie participujících subjektů (členové zkušebních komisí, zpracovatelé testů, hodnotitelé) při volbě zkušebních otázek a úloh a při jejich hodnocení. Míra této volnosti přitom souvisí s formou a povahou jednotlivých zkoušek. Soud musí respektovat rozsáhlejší míru volnosti hodnocení tam, kde toho hodnocení závisí do značné míry na neexaktních či kvalitativních hlediscích (např. hodnocení slohových prací), naopak právě u didaktických testů bude míra volnosti při hodnocení výsledků menší. Jakkoliv však je nutné respektovat tento prostor k úvaze, nelze rezignovat na požadavek řádného odůvodnění rozhodnutí o žádosti o přezkoumání výsledku maturitní zkoušky.

[47] Ačkoli tedy jsou správní soudy oprávněny přezkoumat rozhodnutí o žádosti o přezkoumání výsledku maturitní zkoušky i z hlediska namítaných věcných nesprávností, přesto jsou v této specifické oblasti obzvláště povinny respektovat obecnou zásadu zdrženlivosti a sebeomezení [...] Jistě by nebylo správné, aby v důsledku aktivistické judikatury soudů maturitní zkoušky (případně další zkoušky) byly zcela formalizovány a judicializovány a aby soudci nahrazovali pedagogy.“

[22] Jak již NSS uvedl v bodě [18] tohoto rozsudku, žalovaný se nemožností navýšení bodového ohodnocení stěžovatelovy písemné práce v dotčených kritériích detailně zabýval zejm. na str. 11 - 12 napadeného rozhodnutí. V této části napadeného rozhodnutí žalovaný jasně zdůvodnil, proč bodové hodnocení stěžovatelovy písemné práce nebylo možné v návaznosti na symptomy jeho poruchy učení navýšit jinde než v kritériu 2A (tam bylo bodové hodnocení navýšeno o 1 bod). S tímto závěrem se nyní NSS ztotožňuje a na citované strany napadeného rozhodnutí odkazuje.

[23] Závěrem NSS uvádí, že nepřehlédl, že stěžovatel v kasační stížnosti uplatnil rovněž důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Ten nicméně stěžovatel nijak blíže nekonkretizoval. V projednávané věci přitom nedošlo k odmítnutí návrhu či k zastavení řízení, nýbrž k zamítnutí žaloby krajským soudem. NSS proto není jasné, jak by mohl tento důvod napadený rozsudek krajského soudu jakkoliv zpochybnit.

IV. Závěr a náklady řízení

[24] Z uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

[25] O náhradě nákladů řízení NSS rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel v řízení úspěch neměl. Nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, žádné náklady v řízení nad rámec běžné úřední činnosti o kasační stížnosti nevznikly. Žádný z účastníků tudíž nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. března 2024

Mgr. Michal Bobek
předseda senátu